

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΤΟ ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΣΚΟΚΟΥ

Φίλιππε «Νουμῶν»,

Τὸ φετεινὸ «Νεκρολόγιον» τοῦ Σκόκου δὲν τὸ διάβασα, διάβασα ὅμως κάποιον ἄλλο τοῦ κ. Ξενόπουλου (γεμάτο, φυσικὸν, θαυμαστὸ καὶ κοίτη) καὶ ἀπ' αὐτὸ εἶδα πὺς καὶ φέτος μερικοὶ ἀπὸ τοὺς δι-
κούς μας συδράμους τὸ φιλολογικὸ αὐτὸ διακονίαν. Τί νὰ σοῦ πῶ, ξαφνιάστηκα ἔχ' λίγο, γιατί θυμά-
μαι πὺς πέρσιν ἀκόμα ὁ κ. Νεκρολόγιος, στὰ Σου-
ριακά, νὰ πῶμε, ἔβρισε ἀδίκαντρα καὶ δημοτικὴ
καὶ δημοτικιστάδες, καὶ θαρροῦσα πὺς φέτος θ' ἔ-
βαινε τὸ Νεκρολόγιό του γεμάτο ἀπὸ τίς νεκρολο-
γίες του καὶ ἀπὸ ἄρθρα δυὸ τριῶν ὁμοίων του μοναχῶν.
Γελάστηκα ὅμως, γιατί ἔβρισε τοῦ δώσανε καὶ δημο-
τικιστάδες, καθὼς μὰς βεβαιώνει ὁ φίλιππος κ. Γρη-
γόριος, κ' ἔτσι, μαζί με τ' ἄρθρα του, τοῦ δώσανε καὶ
τὸ δικαίωμα νὰ μὰς ξαναβρίσει ἄλλη μιὰ φορὰ
ἀκόμα.

Μπορεῖ καὶ νὰ γελιέμαι, μὰ μοῦ φαίνεται, φίλε
«Νουμῶν», πὺς γὰ νὰ πῶ μετρητὰ ὁ ἀγώνας μὰς
μὰς χρειάζονται καλὸι συγγραφεῖς, μὰ πρῶτα
πρῶτα μὰς χρειάζονται ἄνθρωποι με χαρακτήρα.
Εἶναι σὲ τέτοιο σημεῖο τὸ ζήτημα σήμερα, ποὶ πρί-
πει καθὼς πολέμιόμαστε καὶ νὰ πολεμοῦμε. Ὁχι
χατίρια καὶ ἀδυναμίες. Ὁχι ὑποχώρησεις στὸν ἕνα
γιατί εἶναι φίλος μας καὶ στὸν ἄλλο γιατί μὰς
πλερώνει καὶ στὸν τρίτο γιατί εἶναι φτωχὸς καὶ
πρέπει νὰ τονε συδράμουμε. Νὰ ποῖο πρέπει νὰναι
τὸ σύνθημά μας ἂ θέλουμε νὰ γίνει δουλειά.

Ὁ καημένος ὁ Ἀντρέας λ. χ. (πόσο χά-
ρηκα ποὺ δὲν πέθανε!) δημοσιεύει τώρα ἄρθρα στὴν
«Ἀκρόπολη» στὴν ὑπερκαθαρεύουσα γραμμὴν. Γὰ
διαβάζω καὶ λέω μέσα μου (μὴν τὸ πῆς, παρκα-
λῶ, καὶ λόγου σου κανενός): «Κρίμα τὸ ἄρθρο ποὺ
τοῦ γράψε ὁ «Νουμῶν» καὶ στὸ στομάχι νὰν τοῦ
καθίσει ἡ ἐλεγκτὴ τοῦ Βρυτιερὶδου». Ποῖος τὸν ἀνάγ-
κασε τὸν ἀριεστατο Χαραλάμπε μὰς νὰν τὰ γρά-
φει τ' ἄρθρα του στὴν καθαρεύουσα, ἀφοῦ ἡ ἰδία ἡ
«Ἀκρόπολη» δημοσιεύει καθε μέρα ἄρθρα στὴν δη-
μοτικὴ; Μήπως τοῦ Χαραλάμπε μὰς δὲν τοῦ χρειά-
ζεται αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ δημοτικὴ (ἀλλὰ Νιρβάνα,
ἀλλὰ Ξενόπουλο κτλ.) καὶ μεταχειρίστηκε τὴν καθα-
ρεύουσα;

κ' ἔφυγε βιαστικῇ. Πηγαίνει στὸ σπίτι, ξεντύνεται,
βάζει τὰ παλιά της, καὶ καθίζει στὴ δουλειά.
Ἦστερα ἀπὸ λίγη ὥρα ἔρχονται οἱ ἀδερφάδες τῆς
ἀπ' τὸ γάμο καὶ τῆς λέγουν χωρὶς νὰ ξέρουν πὺς
εἶταν αὐτὴ ποὺ πῆγε στὸ γάμο καθάλλα στὴ φάρσα.
—Καθου αὐτοῦ, μπουνταλοῦ, ποῦ δὲν ἔρθεις νὰ δῆς
μιὰ βασιλοπούλα ποὺ ἔρθε με τὰ χρυσὰ τὰ ρούχα
κ' ἔλαμψε ἡ ἐκκλησιὰ σὰν μπῆκε μέσα καὶ τρελλά-
θηκε ὁ κόσμος ὅλος με τὴ μορφή της. Μὰ κείνη
πάντα παραπονειμένη τοὺς λέγει: Πηγαίνετε ἑσείς
καὶ γλεντίζετε· ἐν ζῶντι ἡ μέννα μου θὰ πῆγαινα
κ' ἐγώ. Ἦστερ' ἀπὸ λίγες μέρες εἶταν ἕνα πανηγύρι
σ' ἕνα ξωκκλήσι τοῦ χωριοῦ. Σηκώνονται παλὶ αὐ-
τές, βάζουν τὰ καλά τους τὰ ρούχα, καὶ πηγαίνουν.
Σὰν ἔφυγαν καὶ πέρασε παλὶ λίγη ὥρα, σηκώνεται
ἡ μικρή, βάζει τὴ θάλασσα με τὰ ψάρια, τὴν κω-
ρώνα τὴ χρυσὴ καὶ τὰ παπούτσια, καθάλλικεῖται
παλὶ, καὶ πηγαίνει στὸ πανηγύρι. Αὐτὴ τὴ φορὰ
εἶταν πὺς ἔμορφη ἀπὸ τὴν ἄλλη, καὶ ὁ κόσμος ἀπο-
ροῦσε ποῖα νῆναι αὐτὴ ἡ τόσο ἔμορφη καὶ καλοντυ-
μένη. Ἦστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα ποὺ καθίσε γὰ νὰ μὴν
τὴ γνωρίσουν οἱ ἀδερφάδες τῆς, φεύγει παλὶ στὸ σπίτι,
ξεντύνεται, κρύφτει τὰ ρούχα της, βάζει τὰ παλιά
της καὶ καθίζει στὴ δουλειά. Ἐρχονται παλὶ οἱ
ἀδερφάδες τῆς καὶ τῆς λέγουν: Ἐσὺ ποῦ δὲ θέλεις
νῆρθης μαζί μας ἔχασες, γιατί ἔρθε παλὶ αὐτὴ ἡ
ἔμορφη ἡ βασιλοπούλα καὶ φοροῦσε μιὰ φορεσιὰ κ'
εἶταν θάλασσα με τὰ ψάρια τοῦ δὲν ἔβρισε ἄλλη
καμὶ τέτοια φοῦστα. Ἀν ἠθέλετε νῆρχουμε μαζί
σας ἔπρεπε ν' ἀφήστε τὴ μέννα μου νὰ ζῇ. Πέρασε
κάμποσος καιρὸς κ' ἔρθαν τὰ Χριστογεννα. Στολί-
στηκαν οἱ δυὸ οἱ μεγάλες κ' ἔφυγαν στὴν ἐκκλησιὰ
χωρὶς νὰ τῆς μιλήσουν. Κι αὐτὴ σὰν πέρασε λίγη
ὥρα νύνεται καὶ βάζει τὸν κάμπο με τὰ λουλούδια,
ὅλα της τὰ χρυσὰ, καὶ φεύγει καθάλλα στὴν ἐκ-
κλησιὰ. Ἀφοῦ μπῆκε μέσα καὶ ἔβρισε τὸ κερί της,
στάθηκε λιγάκι κ' ἔφυγε βιαστικῇ, γιατί εἶδε πὺς
τὴν παρατηροῦσε πολὺ τὸ βασιλόπαιδο. Στὸ δρόμο
στάθηκε στὴ βρύση ποὺ πότιζε τὸ βασιλόπαιδο τ'
ἄλογό του καὶ ἀπ' τὴ βιά της νὰ μὴν τὴν προση-
σουν ἔπεσε τὸ παπούτσι της μέσα στὴ γούρνα. Αὐτὴ
γὰ νὰ μὴν ἀργήσει δὲν κατέβηκε νὰ τὸ πάρη, μόνο
τάχισε κ' ἔφυγε. Πέρασε ἕστερα τὸ βασιλόπαιδο
καὶ στάθηκε νὰ ποτίσῃ τ' ἄλογό του. Μὰ αὐτὸ δὲν
ἔπινε μόνο γύριζε πίσω σὰν τρομασμένο. Κατεβαίνει
τότε τὸ βασιλόπαιδο καὶ βλέπει στὴ γούρνα μέσα
ἕνα παπούτσι δολόχρυσο. Τὸ παίρνει, τὸ δίνει σ' ἕνα
δούλο του καὶ τοῦ λέγει: Πάρε αὐτὸ τὸ παπούτσι

καὶ γύρισε σ' ὅλον τὸν κόσμο, καὶ σ' ὅποιος πόδι
ταιριάσει νὰ μοῦ τὴ φέρῃ καὶ θὰ τὴν πάρω νὰ τὴ
κάνω βασίλισσα. Τὸ πῆρε αὐτὸς τὸ παπούτσι καὶ ἔρ-
χισε νὰ πηγαίη σ' ὅλα τὰ σπίτια, μὰ σὲ καμιά
πόδι δὲν ταίριασε, μόνο σ' ἄλλη ἔρχονταν στενὸ καὶ
σ' ἄλλη φαρδύ. Σὰν πῆγε σ' ὅλα τὰ σπίτια, πῆγε
ἕστερα καὶ σ' αὐτὸ ποῦταν τὰ τρία τὰ κορίτσια. Οἱ
δυὸ οἱ μεγάλες με λαχτάρει τῶθαι, ἴσως καὶ τὸν
ταιριάσει. Ἡ μικρὴ ὅμως δὲ τῶθαι, γιατί ἔξερε πὺς
εἶταν δικὸ της καὶ θὰ τῆς ταϊριάσει. Μὰ αὐτὸς ποῦ
ἐγύριζε ἐπέμενε νὰ τὸ φορέσῃ καὶ αὐτὴ. Οἱ μεγάλες
γελοῦσαν καὶ τὴν περιπαίζαν. Τὸ φόρεσε λοιπὸν καὶ
αὐτὴ τὸ παπούτσι καὶ τῆς ἔρθε ἴσια ἴσια! Βάζει
τότε τὸν κάμπο με τὰ λουλούδια, καθάλλικεῖται στὴ
φάρσα, καὶ πηγαίνει στὸ βασιλόπαιδο. Οἱ ἀδερφάδες
τῆς σὰν εἶδαν πὺς εἶναι αὐτὴ ποὺ πῆγαινε στὰ πανη-
γύρια καὶ δὲν τὴ γνωρίζαν, μόνο θαρροῦσαν πὺς εἶναι
βασιλοπούλα, πῆγαν νὰ σκάσουν ἀπὸ τὴ ζούλια τους
καὶ δὲν ἔξεραν ποῦ ἔβρισε αὐτὰ τὰ ρούχα. Σὰν τὴν
εἶδε τὸ βασιλόπαιδο τρελλάθηκε ἀπὸ τὴ μορφή της.
Τὴν πῆρε τότε κ' ἔκαμε μεγάλον καὶ πολὺ γάμο,
καὶ σαραντα μέρες καὶ νύχτες ἔπαιζαν τὰ βιολιά.
Τὶς ἄλλες δυὸ τίς πῆραν δούλες μέσα τὸ παλάτι.

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ

Σὰν ἄρρωστα τραντάφυλλα
στολίζουνε τ' Ἀπόβραδον
τὸ νυχτικὸ κρεββάτι.
Καὶ σὲ χλωμὸ παλάτι
τὸ ῥαῖο δειλινὸ
πεθαίνει μοναχό.

Σὰν μοναχὸς καὶ διόλιμπος
με θλίψεις στὴν καρδιά
ἀργοπατῆ περήφανος
με ἄρη βασιλιά.
ὁ Ἥλιος—καὶ σὰ πόδια του
βουβὰ καὶ ἡσιωμένα
σουρλώνουν τὰ βουνά...

Κι ἀγάλη-ἀγάλη μιὰ Κορφή,
ποῦ μέσ' τοὺς ἡσίους γύρω
ντυμένη με πορφύρα
στεφάνι δόξας καὶ φωτιᾶς
πλεγμένο μῆνθια βυσσινιάς
περήφανα φορεῖ—
Ἀγάλη-ἀγάλη ἡσικιώνει
τὴ δόξα ἀπιδιώνει
καὶ ἔρημη μοναχὴ
μουρτώνει κ' ἡ Κορφή.

ΑΝΘΗ ΓΙΑΝΝΙΩΤΙΣΣΑ

φώναζες, καὶ ποῦ με τὴν Ἑλπίδα τονε σπρώχνω
ὅζω· «φύγε, καταρχμῆνε, ἀπὸ τὰ μάτια μου καὶ νὰ
μὴν ξαναγυρίσεις πιά ἐδῶ! Φύγε!» (Σιγανώτερα). Τὴ
νύχτα ἔσπασε τὸ συρτάρι τοῦ γραφείου σου καὶ συ-
χλαψε κατὶ λαχειοφόρος τῆς Ἑθνικῆς ποῦχες μέσα,
ἔκαμε πέντ' ἑξὶ χιλιάδες δραχμὲς ἡ ἀξία τους, καὶ
τὸ πρῶτό, δρόμο γὰ τὸ ἐξωτερικό... Πῆγε νὰ τελιο-
ποιηθεῖ στίς σπουδὲς τοῦ ὁ ἄθροπος, μπορεῖ νὰ πῆγε
καὶ ἀποσταλμένος ἐπίσημος τῆς φοιτηταρίας, νὰ φω-
τίσει τὴν κοινὴ γνώμη στὴν Εὐρώπη γὰ τὰ Βαλ-
γελικά. Τώρα ἔραγε, φαίνεται, τὰ λερτά του καὶ
μετανιωσε. Ἔτσι εἶναι. Ἡ ἀπενταρία φέρνει καὶ τὸ
μετανιωμό. Καὶ τοῦ λόγου σου ἔτοιμος νὰ τονε δε-
χτεῖς στὴν ἀνοιχτὴ σου ἀγκαλιά. Μὰ θὰ σοῦ μιλήσω
κ' ἐγώ τώρα σὰν τὸν ἀδερφό τοῦ Ἀσωτου, μὴ κ' ἔ-
τυχε νᾶμαι σ' ἀλήθεια τέτοιος ἀδερφός. «Νᾶ, τόσα
χρόνια σὲ δουλεύω καὶ ποτές μευ προσταγή σου δὲν
παράβηκα, καὶ δὲ μουῖδωκες ποτές σου ἔμένα γίδι
νὰ ξεφαντώσω με τοὺς φίλους μου· μὰ μόλις ἔρθε ὁ
γίδς σου αὐτός ποὺ σοῦφαγε τὸ βίδς με πόρνε, τοῦ-
σφαζες τὸ θρεπτό μουσάρι...»

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ (ποῦ ὦρα στένεται στὴν πόρτα πίσω
του, καὶ τὸν ἀκούει). Μοναχός σου μιλάς, Ἀπο-
στόλη;

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ. Μπᾶ! Ἐσ' εἰς Ἑλπίδα;..

Μιλάω με τὸν πατέρα...

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Σὲ καλὸ σου! Μὰ ὁ πατέρας κοι-
μάται ἀπὸ ὦρα! Δὲν κοιτάζει;..

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ. Κοιμάται; Δὲν τὸ κατὰ-
λαβα... Κ' ἐγὼ θαρροῦσα πὺς μ' ἀκούει.

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Καλύτερα ποῦ δὲ σ' ἔκουγε!..
Στάσου, θὰ κρυώσει σιμά σ' ἀνοιχτὸ τζάμι... (Ζυ-
γώνει τὸ γέρο-Σεβαστὸ καὶ τοῦ χυδεύει ἀπαλὰ τὰ
μαλλιά). Πατέρα... αἶ, πατέρα!..

Ο ΓΕΡΟ ΣΕΒΑΣΤΟΣ (μισανοίγαντας τὰ μά-
τια, σὰ σὲ ὄνειρο). Ἐσ' εἶσαι, Γιάννη μου; Ἡρθες,
παιδί μου;

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Σήκω, πατέρα, νὰ πάμε στὴν κά-
μαρά σου νὰ γύρις. Ὁ κρυώσις ἐδῶ...

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Πάμε, παιδί μου.. Κι
ὁ Ἀποστόλης;

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Ὁ Ἀποστόλης βγῆκε ὅζω... Εἶχε
κάπια δουλιὰ...

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Ὁ καημένος! Καὶ τὸν
πῆραν πολὺ ὦρα! (Φεύγει ἀκουμπώντας στὸ μπρά-
τσο τῆς Ἑλπίδας).

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (πάει καὶ ἀνοίγει ὅλα τὰ τζα-
μηλῆνια. Σκυβώντας κάτω σὲν κῆπο φωνάζει). Ἀν-
τώνη!.. Ἀκουσε, Ἀντώνη!

Ο ΑΝΤΩΝΗΣ (ἀπὸ κάτω). Τί θές, πατέρα;

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ. Ἡρθε ὁ δασκάλος;

Ο ΑΝΤΩΝΗΣ. Πέρασε κ' εἶπε πὺς σὲ λίγο θὰ
γυρίσει.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ. Καλὸ! Πῆγαινε τώρα σκυ-
λειό! (κοιτάζει τὸ ρολόι του). Δυὸ παρὰ δέκα ἡ ὦρα!
(παίρνει ἀπὸ ἡ ταπεζάκι μιὰ φημερίδα, ξαπλώ-
νεται στὴν πολυθρόνα ποῖναι πιά στὸ παράθυρο καὶ
διαβάζει ἀπὸ μέσα του. Σὲ λίγο σιγολέει, ἀφίπτοντας
τὴ φημερίδα νὰ πέσει χάμου). Πάλι διαλύεται ἡ
Βουλὴ! (περνᾶνε λίγες στιγμὲς καὶ ξαναλέει ἡσυχᾶ,
κουνώντας τὸ κεφάλι του). Ἔτσι θὰ δοῦμε καμὶ
μέρα ξαρονικά πὺς διαλύεται καὶ τὸ Κράτος!..

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ (ποῦ μπαίνει κείνη τὴ στιγμὴ).
Ἀκουσε, Ἀποστόλη...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ. Τί τρέχει παλὶ;

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Ἡρθε ὁ Γιάννης!

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (γέλασά). Καλέ, τί μοῦ λές!
Αὐτὸς βρίσκεται ἀκόμα στὸ Βουκουρέστι. Δυὸ μέ-
ρες εἶναι ποὺ πῆρε γραμμὰ του ὁ πατέρας ἀπὸ καί...

Ἡ ΕΛΠΙΔΑ. Μὰ μὲ τὸ γράμμα ἔφυγε καὶ αὐ-
τός γὰ δῶ. Ἐγὼ δυὸ μέρες τώρα στὴν Ἀθήνα καὶ
κρύβεται... Καὶ θέλει νὰ ἰδεῖ τὸν πατέρα...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (γέλασά ἀκόμα, σὰ νὰ μὴν
πιστεύει, τι ἀκούει). Γὰ νὰ τονε δεῖρει;

(Ἀκολουθεῖ)